

Kulturdepartementet
postmottak@kud.dep.no

Bryne, 14. april 2011

**HØRINGSUTTALELSE:
NOU 2010:14 - MEDIESTØTTEUTVALGETS INNSTILLING**

1. Sammendrag.

Jæren Avis AS vil med dette i hovedsak støtte *flermedialitetsalternativet* i Mediestøtteutvalgets innstilling (NOU 2010:14). Vi går i tillegg inn for at det snarest innføres null-mva for elektronisk publisering av innhold som er identisk med innhold publisert på papir. Vi støtter behovet for fornyelse av kriteriene for produksjonstilskudd, og vi støtter opphevelse av utbytteforbudet for aviser som mottar produksjonstilskudd.

2. Kort om Jæren Avis AS.

Jæren Avis AS er et privateid, uavhengig avis- og mediekonsern med hovedkontor på Bryne. Konsernet omfatter seks aviser i Sør-Rogaland, med et samlet opplag på 33.437 (godkj. 2010) og en omsetning i 2010 på 110 mill. kroner. Fem av våre seks aviser hadde opplagsvekst (på papir) også i 2010, samtidig som besøket på våre nettsteder vokser jevnt.

Vi har én 3-dagers-avis (Jærbladet), fire to-dagers-aviser (Gjesdalbuen, Sandnesposten, Solabladet og Strandbuen) og én 1-dags-avis (Bygdebladet). Fire av avisene våre mottar produksjonstilskudd som små alene-aviser, én avis mottar tilskudd etter reglene for nr 2- aviser (Sandnesposten), mens én avis (Jærbladet) ikke mottar produksjonstilskudd.

Vi kjenner således driftsforholdene for ulike typer lokalaviser godt, og legger dette til grunn for vår høringsuttalelse.

3. Merverdiavgift (mva) på papiraviser.

I høringsbrevet ber departementet om kommentarer til og en rangering av tre ulike løsninger for det fremtidige systemet for mva for medier.

For å svare på dette, vil vi legge vekt på følgende argumenter, når det gjelder mva-fritaket for papiraviser:

- Grunnlaget for mva-fritaket for papiraviser er at det ikke skal legges avgiftsmessige hindringer i veien for utbredelsen av «det frie ord» - journalistikk, debatt, kommentarer, nyheter, dvs selve grunnlaget for et sivilisert og demokratisk samfunn. Dette har både en prinsipiell side («staten skal ikke skattlegge mulighetene for kritikk mot staten») og en praktisk/økonomisk side (billigere aviser uten mva enn med).
- Etterspørselen etter papiraviser *er* elastisk (økt pris fører til redusert salg), selv om en del av utvalget mener det motsatte. Vi viser her de markeds-erfaringene alle aviser - og spesielt løssalgsavisene - har gjort, og til de analysene som er fremlagt av Mediebedriftenes Landsforening.
- Grunnlaget for det meste av mediebedriftenes journalistiske virksomhet - og dette gjelder i særlig grad for små bedrifter som våre - er inntektsstrømmen fra papiravisene. Og slik vil det fortsette å være i lang tid, selv om det pågår en kontinuerlig omstilling til publisering i digitale kanaler ved siden av papiravisen. For bedriftenes omstillingsevne er det helt nødvendig at det ikke legges avgiftsmessige hindringer i veien for papiravisene.
- Endringer i mva-systemet er, som følge av EØS-avtalen, ikke bare et internt norsk spørsmål. Vi må ikke stille oss slik at i og for seg velmente endringsforslag fører til at vel etablerte og velfungerende ordninger (mva-fritaket for papiravis) må avvikles på grunn av dette. Det er stor oppmerksomhet omkring disse spørsmålene i EU, der Kommisjonen nylig har tatt initiativ til et nytt forsøk på «harmonisering» landene imellom.

4. Mva for elektronisk publisering.

Når det gjelder mva for elektronisk publisering, legger vi vekt på følgende:

- Det er nødvendig å redusere eller fjerne avgiftsforskjellene mellom publisering på papir og publisering på nett/ digitalt. Slik det er nå - med spranget fra 0 til 25% mva - har mva-systemet vært en hindring for utvikling av nye produkter. Dette skyldes selvsagt at 25% mva utgjør en betydelig ekstrakostnad for forbrukerne (leserne), men også at det har vært uforutsigbart hvordan avgiftsmyndighetene vil behandle «blandingstilbud». (Eks at det har vært reist krav om full mva på halve opplaget for aviser som har gjort forsøk med å la pdf/e-avis være gratistilbud til papirabonnentene).
- *Identisk innhold bør avgiftsbehandles likt.* Det virker uforståelig at et elektronisk trykkgrunnlag som spres på papir, er fritatt for mva, mens *det samme trykkgrunnlaget*, distribuert som pdf eller e-avis, ilegges 25% mva. Vi ser at Finansdepartementet opprettholder det merkverdige argument at «demokrati-fritaket» for mva bare kan gjelde det fysiske produktet papiravis, og ikke innholdet. Her vil vi håpe at Kulturdepartementet gir klar beskjed om hva som må gjelde i det 21. århundre.

- Ut fra det vi har sagt foran om EØS-problematikken, forstår vi at det ikke uten videre er enkelt å endre mva-systemet, bl. a. ved å innføre nye 0-satser. Oppgaven må da være å få til «best mulige» satser, slik at utbredelsen av debatt og nyheter hindres minst mulig.

5. Prioritering av alternative mva-systemer.

I tillegg til det som er anført i avsnitt 3 og 4 legger vi til grunn at det ikke kan være ønskelig eller hensiktsmessig å innføre nye ordninger som i større grad omfordeler bedriftenes nødvendige egne inntekter til andre. Dette er tungvint og byråkratiserende. Dessuten reiser det sterke betenkeligheter, dersom offentlige organer skal foreta kvalitetsmessige vurderinger av virksomhetenes drift og redaksjonelt innhold m.v. som grunnlag for tildeling av penger.

Ut fra dette håper vi det er åpenbart at *vi gir vår fulle tilslutning til «flermedialitetsalternativet»* - med det tillegg at vi ønsker at det snarest vurderes å utvide null-satsen til å omfatte elektronisk publisering av innhold som er identisk med innhold publisert på papir.

Vi mener videre at «omfordelingsalternativet» fra utvalget må forkastes. Mva-tenkningen i dette alternativet representerer en så stor risiko for hele bransjen at den aldri må komme til iverksetting. I tillegg kan «omfordelingen» representere en fare for mange uønskede inngrep i bransjen, og i selve utgiverfriheten.

Av dette følger igjen at vi ser på en videreføring av dagens ordning (null på papir, 25% på elektronisk publisering) som mindre betenkelig enn omfordelingsalternativet - men selvsagt svært lite ønskelig, så lenge utvalget har pekt på et bedre alternativ.

6. Produksjonstilskuddet.

Vi slutter oss til utvalgets hovedsyn om at produksjonstilskuddet bør videreføres, og helst styrkes - men at det er nødvendig å se nærmere på fordelingskriteriene. Vi er også enig i at elektronisk publisering må kunne nyte godt av produksjonstilskudd.

Samtidig som fem av seks titler i vårt lille konsern åpenbart har glede av dagens regelverk, er det vårt syn at produksjonstilskuddet virker konserverende på mediestrukturen. Nå er jo dette ikke overraskende, men tvert imot noe av hensikten med en tilskuddsordning som skal kompensere for manglende markedsmakt. Men det burde likevel vurderes om det kan innføres virkemidler i systemet som stimulerer tilskuddmottakerne til å arbeide for å bli uavhengig av tilskuddet over en viss tid («barnetrygd» er bedre enn «alderstrygd» for aviser).

Når det gjelder de nye fordelingskriteriene som er foreslått, antar vi at disse vil bli gjenstand for nærmere utredning senere, samtidig som det vurderes hvem

som bør være kvalifisert til å delta i ordningen. Generelt mener vi kriteriene bør være få og forutsigbare. Kriteriene som er foreslått i flermedialitetsalternativet er et godt utgangspunkt.

7. Andre spørsmål.

7.1 *Utbytteforbudet.*

Vi er glad for at utvalgets flertall går inn for å oppheve «utbytteforbudet» for aviser som mottar produksjonstilskudd. I vår sammenheng representerer dette en viktig hindring for videre utvikling av konsernet - og konsernets aviser - fordi vi bare har én fri finansieringskilde (Jærbladet) som da må dekke både intern utvikling og vekst, samt betjening av fremmedkapital og egenkapital.

Det kan ikke være ønskelig å opprettholde et system der eiere av små og mellomstore mediebedrifter er henvist til å selge virksomheten for i det hele tatt å få en avkastning av innskutt kapital og arbeid.

7.2 *Lettelse i reguleringer.*

Vi er også glad for at utvalget finner at eksisterende lettelser i reguleringer, bl. a. fra bestemmelser i markedsføringsloven, bør videreføres. Adgangen til å selge abonnementer pr telefon er - sammen med mva-fritaket for papiraviser - det viktigste enkelttiltaket som muliggjør fortsatt vekst for avisene, og gjennom det sikre redaksjonelt mangfold og uavhengighet.

Med disse kommentarer imøteser vi departementets behandling av innstillingen.

For utfyllende argumentasjon og bakgrunnsstoff viser vi til uttalelsen fra Mediebedriftenes Landsforening, der konsernet og alle våre aviser er medlemmer.

Med vennlig hilsen
Jæren Avis AS

Ivar Rusdal
Adm. direktør